

Z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu 7 Afs 319/2015

Ve sporu mezi účastníky šlo o to, že Finanční úřad argumentoval tím, že podnikatelka především **neprokázala**, že by jí uváděné cesty podle předložené knihy jízd prokazovaly souvislost s jí uskutečňovanou ekonomickou činností, či na ni měly přímou vazbu. Krajský soud sice přisvědčil podnikatelce, že zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v tehdy účinném znění, (dále jen „ZDPH“), ani jiný daňový zákon nepředepisovaly povinnost vést knihu jízd k doložení užití motorového vozidla pro ekonomickou činnost plátce DPH. **Tato okolnost jí však nijak nezbavovala povinnosti prokázat oprávněnost uplatněných odpočtů DPH z pohonných hmot**, vykážala-li formálně, že je použila pro svou ekonomickou činnost.

Krajský soud se ztotožnil s Finančním úřadem. Potvrdil, že podnikatelka konkrétně nedoložila a neprokázala naplnění zákonných předpokladů oprávněnosti uplatněných odpočtů z pohonných hmot a z pořízení motorového vozidla (**přesná místa a časy jednání s obchodními partnery a s jakými, co bylo jejich výsledkem, apod.**). Mylné bylo přesvědčení podnikatelky, která vyslovila při jednání, že správci daně již nepřísluší oprávnění vyžadovat po ní další důkazy s poukazem na to, že vše potřebné již prokázala. Je tomu tak proto, že správce daně zcela oprávněně ve vztahu k uplatňovaným odpočtům za pohonné hmoty a za nákup osobního vozu požadoval předložení jednoznačných informací a důkazů, které by mohly prokázat oprávněnost uplatněných odpočtů DPH. Jelikož podnikatelka v uvedeném směru nedostála svým povinnostem, správní orgány zcela opodstatněně dospěly k závěru, že neprokázala svůj nárok na odpočet daně po faktické stránce, a to z důvodu neunesení důkazního břemeno, které na ní vázlo.

Podnikatelka navrhla i provedení svědecké výpovědi J. T., který uvedl, že jí na obchodních cestách doprovázel. V důsledku většího odstupů času si již přesně nevybavil, s kým konkrétně jednání a schůzky probíhaly, popřípadě, kdy se konal určitý veletrh. Z těchto důvodů se má za to, že tento svědek správci daně objasnil řadu nesrovnalostí, jak nejlépe mohl. Podle správce daně však toto svědectví bylo nedostatečné a proto jím byla vyzvána k doložení dalších důkazů - např. parkovacích lístků, zápisů z jednání, vstupenek z veletrhů, či dalších podobných dokladů, které by byly sto potvrdit deklarované služební cesty po stránce faktické.

Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí potvrdil:

Nelze se tedy na straně podnikatelky domnívat, že unesla důkazní břemeno, pokud ve skutečnosti nevyvrátila vyjádřené pochybnosti správce daně a neprokázala zákonné předpoklady pro vznik nároku na odpočet daně podle zákona. Je tomu tak proto, že pro posuzování oprávněnosti uplatněných odpočtů DPH není rozhodující stav formální, ale stav faktický. **Nestačí tedy uplatněné nároky doložit po formální stránce [např. daňovými doklady, listinnými důkazy (např. knihou jízd)], ale tento formální stav musí být stvrzen také po stránce faktické.** To znamená, že je daňový subjekt povinen prokázat fakticitu svých tvrzení, jinak formálně vykazovaných předloženými přijatými daňovými doklady. Jinak vyjádřeno, byla-li podnikatelka v daňovém řízení vyzvána, aby prokázala oprávněnost uplatněných odpočtů, byla povinna prokázat fakticitu svých tvrzení. Tak tomu mělo být i

v této věci na základě výzev správce daně. Podnikatelka tak byla povinna správci daně stvrdit po faktické stránce, že skutečně spotřebované pohonné hmoty a nakoupené osobní vozidlo použila zákonem předpokládaným způsobem - tj. pro účely uskutečňování svých zdanitelných plnění.

Pokud totiž podnikatelka chtěla prokázat oprávněnost uplatněných odpočtů na DPH, byla povinna správci daně jednoznačně a konkrétně prokázat, jakým způsobem přijaté plnění (jak pohonné hmoty, tak i osobní vozidlo) použila pro uskutečnění své ekonomické činnosti. **Tedy jaké konkrétní jízdy realizovala a jak tyto jízdy byly použity pro její ekonomickou činnost. Podnikatelka byla proto povinna správci daně doložit, kdy, kam, s kým a za jakým konkrétním účelem realizovala tu kterou cestu příslušným vozidlem, jak tato cesta či osobní vozidlo sloužily pro tu kterou konkrétní ekonomickou činnost (vlastní zdanitelná plnění apod.) podnikatelky a tyto skutečnosti byla následně povinna prokázat relevantními důkazními prostředky. Například i pouhými parkovacími lístky, vstupenkami, uzavřenými smlouvami, sděleními s jakými konkrétními obchodními partnery jednala, v jaké věci a s jakým výsledkem bylo jednáno apod.**

Pokud jednotlivé služební cesty podnikatelka nekonkretizovala - **kdy, s kým (jakou firmou či konkrétní osobou) mělo být konkrétně jednáno, dostala se tak sama do důkazní nouze.**

Správce daně a žalovaný proto dospěli ke správnému závěru, že podnikatelka v daňovém řízení neunesla důkazní břemeno, které na ní vázlo. Neprořádala totiž naplnění zákonných podmínek pro to, aby jí uplatněné odpočty mohly být posouzeny jako oprávněné.